

Tisztujtás a DMKE-ben.

(Saját tudósítónktól.) A Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület vasárnap délelőtt 10 órakor tisztujtató közgyűlést tartott. A közgyűlés hangja és lefolyása azzal a reménnyel kecsegtető, hogy az egyesület életében most már új korszak következik: a tespedt gyűlölködés helyett a munka korszaka. De a tisztujtató közgyűlés kötelességet is teljesített, amikor tiszteletbeli alelnökévé választotta Gallovich Jenő főtitkárát, akinek így a legteljesebb elégtételt nyújtotta.

A tisztujtató közgyűlésen dr. Kelemen Béla főispán elnökölt. A főispán az egyesület közgyűlését az alábbi emelkedett hangú beszéddel nyitotta meg:

Tisztelt Közgyűlés! A D. M. K. E. székházát és a középiskolai internátust közel 15 évvel ezelőtt az akkori közoktatásügyi miniszter ur öngyméltóságának nevében és helyettesítésében éppen én adtam át rendeltetésének. Az azóta elmúlt évek ideje alatt a legmélegebb érdeklődéssel viseltettem a közművelődési egyesület fennállása és nagy horderejű feladatainak sikeres megoldása iránt, mégis mindenkor élénk sajnálatomra sokoldalú más irányú elfoglaltságom akadályozott, hogy mint egyik tiszteletbeli elnök kötelességemet megfelelő módon teljesítem.

Az utóbbi években volt más ok is, ami visszatartott az egyet beléletében való részt vevéstől. Ez az ok az volt, hogy a DMKE életében eléggé nem sajnálható módon fölmérült személyi ellentétek, a vezető tisztviselők eljárásának és intencióinak kölcsönös félreismerése, félremagyarázása, majd ezekből a tévedésekből fakadt kölcsönös meggyanúsítások és vádaskodások folytán az egyet élete a személyi torzalkodások állandó színterévé tétetett, olyannyira, hogy utóbb a gyűlölködéssé fajult személyi ellenségeskedések az egyesületet hivatásának teljesítésétől elvonták s így történt, hogy velem együtt igen sokan, akik oly sok szép reményt fűztünk a DMKE működéséhez, jogos várakozásunkban csalódtunk, teljes elkedvetlenedéssel távol tartottuk magunkat

ezen jobb sorsra érdemes egyesület belső életében való résztvételétől.

Ennek az áldatlan, ennek a türehtetlen állapotnak azonban a vezető állások betöltőinek személyében bekövetkezendő változások árán is megszűnnie kell és visszavezetnünk kell az egyet kulturális feladatai teljesítésének terére. És mert úgy látom, hogy a belviszályok és szenvedett sérelmek szanálása helyes mederben folyamatban van, mert úgy látom, azok az egyet tagok, akik engem fölkeríttek, hogy a mai közgyűlésen az elnöki tisztet betöltsen, minden egyéni befolyásoltatástól mentesítetten velem együtt a DMKE jövőjének érdekét és semmi más, csak ezt tartják szemük előtt, készséggel eleget tettem a kérelemnek, hogy elfoglalva az elnöki széket, a mai rendes évi közgyűlés tanácskozásait vezessem.

Ez alkalommal személyesen üdvözlöm a megjelent egyet tag urakat és arra kérek mindenkit, valamennyien fogjanak össze, hogy a DMKE-t a stagnálás állapotából az aktivitás, az alkotások terére vezessük és hatékony módon azon munkálkodjunk, hogy a délvidéken a nemzeti érzést ápoljuk, növeljük, a magyar kultúrát terjesszük s a magyar nyelv elsajátításának lehetővé tételével közremunkáljunk abban, hogy a magyar nemzet politikai egységének kifejezésül az államnyelv birását minden délmagyarországi honpolgár egyik közpolgári kötelességének fölismerje.

Ma és jövőben mindenkor egyetlen célt és feladatot kell, hogy ismerjünk, valamennyien összefogva, kéz a kézben, egymás kölcsönös támogatásával munkálkodjunk, dolgozzunk a délvidéken a magyarságnak közművelődési és közgazdasági megerősítésén.

Legyen a mai nap a DMKE megújodásának és előkészítésének kezdő napja. A mai tisztujtató közgyűlést ezzel megnyitom.

A közgyűlés osztatlan tetszéssel és lelkesedéssel fogadta a szép beszédet és elhatározta, hogy a beszédet teljes szövegében megörökíti a közgyűlés jegyzőkönyvében.

Szecső Vilmos napirend előtt leszögezni kívánja, hogy a helyi lapok dr. Dobay Gyula

főlszólalását nagyon is erős színezéssel mutatták be. A közgyűlés nem fogadta el Dobay ismeretes indítványát.

Ezután megtörtént a tisztujtás, amelynek eredménye a következő: **Társelnökök** lettek: dr. Ákay Kálmán, dr. Glattfelder Gyula, dr. Kelemen Béla és Návay Tamás. **Ügyvezető alelnök:** Tóth József. **Alelnökök:** dr. Balassa Ármán, dr. Pálffy József, Várossy Gyula. **Tiszteletbeli elnökök:** Návay Lajos, Justh János, Barabás Béla, Jankó Agoston, Rónai Jenő, Rákosi Jenő, dr. Cicatricis Lajos, Balogh Jenő, dr. Steuer Gyula, Márk Endre, dr. Jedlicska Béla, dr. O. Nagy Olivér, Jakabffy Gyula, dr. Biró Károly, dr. Gemmel József, gróf Zichy János, báró Dániel Ernő, gróf Apponyi Albert, gróf Károlyi Imre, Matkovich Béla, dr. Somogyi Szilveszter. **Tiszteletbeli alelnökök:** Gallovich Jenő, dr. Szalay József, Móra Ferenc, dr. Becsey Károly, Madzsar Gusztáv. **Tiszteletbeli főtitkárok:** Szecső Vilmos, Hauser R. Sándor. **Tiszteletbeli főszámvéve:** Scultéty Rezső. **Felügyelő-bizottsági elnök:** Szilber Rezső. **A felügyelő-bizottság tagjai:** Meák Gyula, Scultéty Rezső, dr. Szász Hugó, Lánczy Adolf, Telbisz György. Ezután száz igazgatótagot választottak meg.

A tisztujtás megejtése után az igazgatótag 70.000 korona kölcsön fölvételét javasolta a közgyűlésnek, amely el is határozta 60.000 korona kölcsön fölvételét. A pénzt öt év alatt, évi 12.000 koronás részletekben fizeti vissza az egyesület.

A közgyűlés ezzel véget ért.

Clemenceau tanácskozása Petain tábornokkal.

Genf, június 3. Clemenceu tegnap több órány át tanácskozott Petain tábornokkal. A tanácskozásnak Párisban igen nagy jelentőséget tulajdonítanak; éppugy, mint Clemenceau azon nyilatkozatának, hogy a kormány nem vállalja a felelősséget a Havas-ügynökség pesszimiztikus kommentárjait. Clemenceau helyzete különben a radikálisok és a radikális szocialista kamarai csoportok erélyes magatartására való tekintettel kritikussá vált.

Emlékezés.

Írta: Cserzy M. hály.

Ima fakad az ajkunkon hozzád, óh örökön élő nagy Alkotó, kit a nem kutató, röpke képzelet úgy vél, hogy most onnan fölülről tekintsz le virágos földi birodalmadra. Fölülről, a mosolygó kékségből, ahol fehér báránnyel-höket tologat ide s tova, a mérhetetlen nagy mezőn a könnyűszárnyu, játékos szellő.

Ima fakad hozzád s ebben az imában könyörgés csendül meg: küld el közénk most siri homályából néhány percre a mi felejthetetlen, dicső fejedelmünk, fényes szellemét, mely ott, a tulvilágon is, bizonyára meteoroként lángol a milliárd szellemek között, a magával vitt gyönyörű lelki tulajdonságok révén.

Küld el, hadd társaloghasson néhány futó percre vele a lelkünk. Hadd érezze újra szívünk melegségét, mely mindenkor úgy ölelte őt körül, mint a legragyogóbb napfény, s amely időnként visszaköveteli magának ma is és még igen sokszor, igen gyakran, az ő nagy bölcsét, az ő nagy utmutatóját.

Az emléke nem szívárványként tűnt el közülünk. El ma is közöttünk és úgy jön el hozzánk, mint a hajnal, melynek egyre szökellő, világosodó szürkéségéből ragyogva, pompázva bukkan föl a nap: az ő kedves, mosolygó emléke...

Emberek, a haraszt zörren!... Halljátok csak!... A virágok színén a csillag fénye mosolyog... A rögn valami csodálatos szín váltja föl a barnaságot... Oh, hallgassatok csak a lelketekre, ügyeljete lassuló szívetek verésére s im megérzitek, hogy imánkat meghallgatta az alkotó mester, elküldte őt hozzánk s már itt van, itt fényeskedik az örök

elveszett hűségű barát közöttünk. Itt van az örökké élő, az elhomályosodni soha nem fogó nagy szellem, Tömörkény István hatalmas szellemel...

Ugy-e érzitek Barátaim?... Ugy-e látjátok ti halálban is hűségű testvérei a nagy fejedelmnek, kinek eltávózása fölött érzett fájdalomnak még nem száradt el az utolsó, forró könnyeseppje bus szemetekben.

Érzitek bizonyára, látjátok is őt, a felejthetlent s im most már az ajkátok is megmozdul, a lelketek is kitárul, hogy velem együtt elmondjátok a szomorú hozsannát, a viszontlátás harmatos, friss üdvözlését.

Pistánk!... Édes jó Tömörkény Istvánunk, kit büszkén vallottunk vezérünknek a földi életben, ki szótlanul, bucsutlanul itt hagytaál azon a gyászos, boros április-végi napon bennünket — eljöttünk hozzád, szellemedhez, virágos sirhantod elé, egy édes-bus viszontlátásra, egy fáradt könnynek elhullajztására... Eljöttünk, hogy elmondjuk neked: a koszoru minden szál virága még szeliden virul. Még pompázik, még illatozik, mert szívünk melege árad reá és a lelkünk harmat-esője hull szirmaira.

Eljöttünk hozzád, hogy elmondjuk neked: a sebet, melyet az elválás nyitott, még mindig szeretettel kötöztetjük, még mindig ápolgatjuk és a gyász fekete selymével törölgötjük le róla az időnkint kiserkedő piros véresöppet.

Eljöttünk, hogy elmondjuk neked: kálváriánk végén még ránk mosolyog a virágos husvét, melyen feltámad nekünk az apostoli életet őlt tanítómesterünk. És ilyenkor összeseregünk, hogy imádságos ajkkal emlégszünk Téged és olvassuk, hirdessük szépséges írásaidat... A Dugonics-Társaság külön csa-

páson halad, a bohém cs. és kir. Köztársaság tarka ösvényét bővit időnkint, de az utjuk azért összehajlik s ezen a virágos közvégen ott fényeskedsz előttünk, az emlékezés kereszt-fáján, megtisztult szellemeddel.

Eljöttünk hozzád, te igaz, te hűségű barát, te a sorunkból oly korán kilépett nagy-névű, hős vezérünk, hogy elsőhajtsuk neked: a szeretetünk fehér akácvirága többször is nyit egy esztendőben, édes, lágy illatával beszagositja a levegőt, mindenütt, amerre a te koszorus meved felhangzik és bársnyos szirmait úgy hullajtja az emlékre, mintha tiszta, szűzi csók lenne valamennyi.

Pistánk!... Édes jó Tömörkény Istvánunk, ki időben mennél messzebb távolodsz tőlünk, annál jobban érezzük, hogy a lelkünkben mind mélyebben élsz, mind jobban összefonódik lelkünk a te megdicsőült szellemeddel — elhoztuk porladó sírodra a kertek és mezők virágait, elhoztuk neked az emlékezés koszoruját, nem azért, hogy a földi életben minden hűségoktól távol élő lelked bus takaróját felékesítsük vele, hanem hogy tanúbizonyságot tegyünk, e szimbolummal is hirdessük: a lelkek koszoruja egy, széttephetetlen; abban te is élsz és virulsz időtlen időkig.

Drága Pistánk, etávozunk!...

Isten veled!...

Pihenj. És álmodj. Álmodd tovább a magyar költészettel átszőtt, tiszta álmait. Álmodd azokat a szép dalkat, melyek magyar lélekből fakadtak s eljutván hozzád, megtermékenyítették lelkedet s az írásművészet isteni napfényétől erőre kapván, kinyitották a kékszemű mefelejtés-bokrok között a legszebb, legbűszkébb tulipánvirágokat.

Pistánk, Isten veled!